

SA EESTI FILMI INSTITUUT ARENGUKAVA 2020-2024

A misty landscape with birds and a deer. The scene is hazy, with several birds in flight and a deer standing in the foreground. The background is a dense forest.

**EFI MISSIOON LUUA TINGIMUSED
RAHVUSKULTUURILISELT KAALUKA JA
RAHVUSVAHELISELT KONKURENTSIVÕIMELISE
FILMIVALDKONNA ARENGUKS.**

"Tuulte tahatud maa", režissöör Joosep Matjus

EFI VISIOON

Eesti filmitööstus on arenev ja elujõuline, filmilooming on mitmekesine, heatasemeline, publikut kõnetav ning oluline nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt. Tagatud on filmitoodangu kasv, professionaalsete filmitegijate ja väärtfilmi publiku järelkasv. Eesti filmipärand on hästi hoitud ja kättesaadav.

SOOVITUD SEISUND AASTAKS 2024

"Mandariinid", režissöör Zaza Urušadze

"Eia jõulud Tondikakul", režissöör Anu Aun

"Sipsik", režissöör Meelis Arulepp, Karsten Kiilerich

Eesti filmivaldkond on elujõuline ja toimiv. Igal aastal linastub eri žanrites ja formaatides filme, mis pakuvad filmitegijatele piisavalt võimalusi oma oskuste arendamiseks ja ande realiseerimiseks. **Aastas linastub vähemalt 15 täispikka filmi.**

Eesti inimesed käivad palju kinos. **Kinokülastuste arv aastas on 3,5 miljonit, sellest eesti filmi turuosa on vähemalt 20%.**

Filmitööstusel läheb üha tihenevas rahvusvahelises konkurentsisis hästi. **Filmivaldkonna ettevõtete müügi- ja eksporditulud on perioodi jooksul kasvutrendis.**

Eesti film on rahvusvaheline. **Eesti osaleb aastas vähemalt 10 kaastootmisprojekti** (sh nii enamus- kui vähemuskaastootmine) ning **Eestis filmitakse aastas koos telesarjadega vähemalt 10 välismaist produktsiooni.**

Tallinnfilmi rikkalikust pärandist on vähemalt 50% digiteeritud ja tehtud publikule kättesaadavaks.

"Teesklejad", režissöör Vallo Toomla

"November", režissöör Rainer Sarnet

"Kapten Morten lollide laeval",
režissöör Kaspar Jancis, Riho Unt, Henry Nicholson

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1 Eestis tehakse palju häid filme, mis kõnetavad nii kohalikku kui ka välismaist publikut.

Möödikud aastaks 2024:

- Vähemalt 15 täispikka kinos linastuvat filmi aastas.
- Igal aastal on vähemalt kaks Eesti filmi maailma A-klassi festivalide programmis.
- Kinokülastuste arv aastas on vähemalt 3,5 miljonit.
- Eesti filmide turuosa kõikidest kinokülastustest on vähemalt 20%.
- Filmivaldkonna ettevõtete müügi- ja ekspordimahud on tõusutrendis.

2 Eesti on hinnatud sihtkoht rahvusvaheliste filmiprojektide elluviimiseks.

Möödikud aastaks 2024:

- Eesti osaleb aastas vähemalt 10 kaastootmisprojektis.
- Eestis filmitakse aastas koos telesarjadega vähemalt 10 välismaist produktsiooni.

3 Eesti kinopublik hindab väärtfilme, filmialane kirjaoskus on kasvanud.

Möödikud aastaks 2024:

- Väärtfilmikinode külastuste arv on tõusutrendis.
- Euroopa, sh eesti filmide külastuste osakaal kogu kinokülastuste arvust on tõusutrendis.
- Lastele ja noortele suunatud filmihariduslike programmide arv ja neis osalejate arv on tõusutrendis.
- Õppetöös audiovisuaalseid teoseid kasutavate koolide arv on tõusutrendis.

4 Eesti rikkalik filmipärand on hästi hoitud ja vahendatud.

Möödikud aastaks 2024:

- Tallinnfilmi pärandist on 50% digiteeritud.
- Filmiregistrisse kantud filmide arv kasvab.

"Polaarpoiss", režissöör Anu Aun

"Manivald", režissöör Chintis Lundgren

"Skandinaavia vaikus", režissöör Martti Helde

OLULISEMAD TEGEVUSED

Eesmärk 1: Eestis tehakse palju häid filme, mis kõnetavad nii kohalikku kui ka välismaist publikut.

1.1. EFI seisab selle eest, et riik suunab filmitootmisse rohkem vahendeid, tootmaks suuremal hulgal filme. EFI analüüsib filmitootmise kultuurilisi ja majanduslikke aspekte ning kaardistab rahvusvahelisi häid praktikaid filmivaldkonna riiklikul rahastamisel ja erarahastuse kaasamisel, nende analüüside põhjal esitatakse Kultuuriministeeriumile ettepanekud riigieelarve koostamiseks.

1.2. EFI kujundab filmivaldkonna arenguid ja konkurentsivõimet peamiselt filmide arendamise, tootmise ja turundamise finantseerimise kaudu. EFI rahastusmeetmed peavad olema paindlikud, võtma arvesse rahvuskultuurikeskset vaadet, samuti filmimaailma olulisi trende, toetama eri žanre ja looma filmiprofessionaalidele võimalused erialaseks eneseteostuseks. EFI arendab arengukava perioodil edasi toetuste jagamise põhimõtteid, võttes tootmiseks suunatud vahendite jaotamisel eesmärgiks korraldada rahastamist läbi viie alajaotuse: (1) pikad anima- ja mängufilmid (sh ajalugu ja tüvitekst, kaasaegne draama, laste- ja noortefilm, uus talent); (2) lühifilmid (sh animafilm ja mängufilm); (3) dokumentaalfilmid (sh nii pikad kui lühikesed dokfilmid); (4) vähemuskaastootmine (sh mängufilm, animafilm, dokumentaalfilm); (5) telesari (sh draama, anima, dokumentaal).

1.3. EFI kaasab regulaarselt huvigruppe toetusmeetmete uuendamisse. EFI on avatud ja kaasav organisatsioon, mis suhtleb tihedalt valdkonnas tegutsevate liitude, ettevõtete, asutuste, valdkonna rahastajate (sh Eesti Kultuurkapital), omavalitsuste ja teiste osapooltega.

1.4. EFI tegevus on suunatud filmivaldkonna majandusliku tasuvuse, loodava lisaväärtuse ja tasutavate maksude suurendamisele. Pilootprojektina luuakse eesti filmivaldkonna poolt loodava lisaväärtuse ja maksutulu monitooringu süsteem.

1.5. Eesti filmi jätkusuutlikkuse seisukohast on lisaks tootjatele ja tehnilisele võimekusele kesksel kohal tugevad stsenaaristid ja režissöörid.

EFI töötab selle nimel, et toetada igakülgset stsenaaristide ja režissööride erialast tegevust ning enesetäiendamist. EFI korraldab koos partneritega koolitusi stsenaaristidele ja režissööridele. Režissööridele suunatud arendustegevused sisaldavad muuhulgas koolitusi, rahvusvaheliste filmifestivalide külastamise toetust ning erialaste võrgustike tugevdamist. Koostöös Kultuurkapitali ja Kinoliiduga seisame selle eest, et nii režissööridele kui ka stsenaaristidele oleks suunatud stipendiume, mis võimaldavad tegeleda enesearendamisega filmitootmise vahelisel ajal.

1.6. Eesti Filmi Sihtasutuse ümberkorraldamisel EFI-ks seati eesmärgiks, et EFI ei oleks pelgalt raha vahendaja, vaid arenduskeskus, kes toetab innovatsiooni filmivaldkonnas. EFI viib koostöös partnerorganisatsioonidega ellu valdkonna ettevõtlus- ja ekspordipotentsiaali toetavaid tegevusi.

1.7. Filmivaldkonna spetsialistide järelkasvu toetamiseks, täiendkoolituse võimaluste pakkumiseks ja tehniliste erialade spetsialistide ettevalmistamiseks käivitame koostöös partneritega "EFI Akadeemia" ehk tervikliku ja regulaarse koolitus- ja arendusprogrammi filmivaldkonna professionaalidele.

1.8. Eesti filmide finantseerimine peab võtma arvesse filmitootmise terviklikku väärtusahelat, milles on olulisel kohal nii tootmiseelne ettevalmistus kui ka hilisem turundus ja filmilevi. EFI võimekus toetada filmide turundust ja eesti filmi jõudmist rahvusvahelisele areenile peab kasvama, sh taotleb EFI turunduseelarve tõstmist. Lisaks EFI- kesksel turundustegevusele ja Eesti pakutavate võimaluste tutvustamisele filmiturgudel hakkab EFI filmide toetamisel senisest rohkem tähtsustama turundusplaanide olemasolu, selleks tuleb korraldada filmitegijatele koolitusi ja meistriklasse rahvusvaheliste ekspertide osalusel.

1.9. Eesti Filmi- ja Teleauhindade gala korraldamine, et tunnustada Eesti filmi- ja teletegijaid, tõsta avalikkuse teadlikkust filmi- ja telemaastikul toimuvast ning pakkuda valdkonnas tegutsevatele professionaalidele eduelamust.

"Põrgu Jaan", režissöör Kaur Kokk

"Vehkleja", režissöör Klaus Härö

"Klassikokkutulek 2", režissöör René Vilbre

OLULISEMAD TEGEVUSED

Eesmärk 2: Eesti on hinnatud sihtkoht rahvusvaheliste filmiprojektide elluviimiseks.

2.1. 2016. aastal käivitunud Eesti filmi toetuskava Film Estonia (cash rebate) on osutunud väga edukaks. Toetuskava kaudu on Eestis selle aja jooksul filmitud mitmeid rahvusvahelisi produktsioone, Eesti on muutunud atraktiivseks filmide tootmise sihtriigiks, mis tähendab omakorda täiendavat maksutulu ning võimalusi Eesti filmivaldkonna professionaalidel end rahvusvahelistes projektides rakendada. Hetkel ületab potentsiaalsete projektide huvi toetuskava võimalused, mistõttu tuleb Film Estonia toetuse mahte suurendada. EFI analüüsib rahvusvahelisi praktikaid ja koostab mõjuanalüüsi, et teha ettepanek Film Estonia toetuskava rakendamise otstarbekuse osas, lisades välisrahastusele ka kohaliku rahastuse, et kaasata valdkonda senisest suuremas mahus eraraha. Koostatavas mõjuanalüüsis käsitletakse ka Film Estonia programmi tegevuskulude küsimust.

2.2. Film Estonia toetuskava edukuse seisukohast on oluline, et Eestil oleks välisproduktsioonidele pakkuda kvaliteetset tööjõudu. EFI panustab koos partneritega filmide võttegruppide tehnilise personali võimekuse arendamisse.

2.3. EFI toetab filmisõbralikkust nii riigi kui omavalitsuse tasandil ehk suurte filmiprojektide elluviimist toetava õigusliku keskkonna kujundamist (sh maksud, viisad, load jm) ning osapoolte teadlikkuse tõstmist filmiprojektidega kaasnevate võimaluste ja kohustuste osas.

2.4. Riigid on rahvusvaheliste filmiprojektide kohale meelitamisel omavahel tihedas konkurents. EFI tegeleb lisaks programmi arendamisele ka Film Estonia võimaluste ja siinsete teenusepakkujate tutvustamisega rahvusvahelistel filmiturgudel. Selleks uuendame regulaarselt programmi tutvustavaid materjale, täiendame lokatsioonide ja teenusepakkujate andmebaase ning arendame programmi veebilehte.

2.5. Analüüsime regulaarselt Film Estonia programmi otseseid ja kaudseid mõjusid Eesti majandusele tervikuna. Koostöös Statistikaameti, Maksu- ja Tolliameti ning teiste osapooltega kaardistame kogu Eesti filmivaldkonna loomemajanduslikke näitajaid (sh maksutulu ja tööhõive).

"Risttuules", režissöör Martti Helde

"1944", režissöör Elmo Nüganen

"Minu näoga onu",
režissöör Andres Maimik, Katrin Maimik

"Kevade", režissöör Arvo Krusement

"Nõukogude hipid", režissöör Terje Toomistu

"Võta või jäta", režissöör Liina Triškina-Vanhatalo

OLULISEMAD TEGEVUSED

Eesmärk 3: Eesti kinopublik hindab väärtfilme, filmialane kirjaoskus on kasvanud.

3.1. EFI eesmärk on luua tingimused audiovisuaalsete teoste kasutamiseks õppetöös, et seeläbi tõsta laste ja noorte filmialast kirjaoskust. Selleks tuleb järjepidevalt koolitada õpetajaid ning arendada koostöös ülikoolidega metoodilisi materjale, kuna sageli on õpetajatel puudulikud teadmised audiovisuaalse kirjaoskuse õpetamiseks. EFI valmistab ette õppetöös filmide kasutamist toetavaid materjale koondavat veebikeskkonda.

3.2. Eestis jõuab vaatajateni väike osa kogu filmiloomingust, sh filmipärandid ja lühivormid. EFI kavandab koostöös partneritega käivitada eesti filmi platvormi, mis avaks kasutajatele ligipääsu suurele hulgal eesti filmidele ning võimaldaks neid materjale kasutada ka koolide õppetöös.

3.3. Filmialane kirjaoskus saab alguse lapsepõlvest, mistõttu toetab EFI lastele ja noortele suunatud filmihariduslikke algatusi. Toetame lastele suunatud filmisündmuste ja -festivalide korraldamist, samuti mudilasstuudio (koolituskeskuse) loomist, et anda lastele esimene praktiline oskus filmide loomisel ja filmide mõistmisel. EFI teeb koostööd Eesti Kinoliiduga, Kino Artisega ja Kinomaja kui filmikultuurikeskusega. Laiendame võimalusi väärtfilmide näitamiseks, filmipärandid tutvustamiseks ning filmiharidusprogrammi pakkumiseks koolidele.

3.4. Oluliseks väärtfilmide vahendajaks laiemale avalikkusele on Kino Artis. EFI ülesanne on analüüsida ja uuendada Kino Artis e-riplaani, mis tagaks tegevuse eesmärgipärasuse ja jätkusuutlikkuse. Tänapäevase riikliku finantseerimise maht ei võimalda kinol tuua vaatajateni piisavas ulatuses ja kvaliteedis mitmekülgset väärtfilmiprogrammi eri sihtgruppidele.

Eesmärk 4: Eesti rikkalik filmipärandid on hästi hoitud ja vahendatud.

4.1. EFI hoole all on kõik Tallinnfilmi studios aastatel 1941-2001 valminud filmid, see moodustab valdava enamiku Eesti filmipärandid. Tallinnfilmi ja selle eelkäijate pärandid hulgas on 10 734 nimetust, sealhulgas 150 mängufilmi, 814 dokumentaalfilmi, 232 animafilmi ja 8985 ringvaate pala. Arengukava perioodil on kavas läbi viia massdigiteerimine (koostöös Rahvusarhiivi filmiarhiiviga), et viia vähemalt 50% kogu filmipärandid digitaalsele kujule.

4.2. EFI toob Eesti filmipärandid vaatajateni. Koostöös Kino Artisega, Eesti Filmimuseumi ja teiste partneritega pakume inimestele võimalust regulaarselt tutvuda eesti filmiajaloo paremiku kuuluvate teostega. Lähiaastatel arendamisele minev eesti filmi platvormi peaks tooma vaatajateni mitte ainult uuema eesti filmi, vaid ka meie rikkaliku pärandid.

4.3. EFI toetab omalt poolt filmiteaduse ja filmiajaloo uurimise arengut Eestis. Oleme filmiuurijatele koostööpartneriks filmipärandidga seotud materjalide kogumisel, samuti anname välja filmiajaloo uurimise toetusi.

4.4. EFI kavandab teiste Euroopa riikide eeskujul ülevaatliku filmiregistri loomist, mis aitab pidada järge kõikide Eestis linastunud ja linastuvate filmide üle ning võimaldab jälgida filmide kohalikku ja rahvusvahelist levikut ning kasutamist.

Johannes Pääsuke, Eesti Rahva Muuseum

"Ema", režissöör Kadri Kõusaar

"Viimne Reliikvia", režissöör Grigori Kromanov

